

בדרכו

מרבן של כל בני הגולה

מרן שר התורה שליט"א

גיליון פ"ג
תצווה - פורים המשולש
תשפ"א

דרך מצוותיך

שו"ת בהלכות פורים מרבינו

האם יש מעלה לתת לאביון יותר גדול

שאלה: כשיש ב' אביונים, ואחד יותר אביון, והשני פחות אביון, האם יתן לכתחילה ליותר אביון.
תשובה: כרצונו.

האם יצא דין משלוח מנות בלחם

שאלה: השולח דברים פשוטים כגון "לחם" וכיו"ב, האם יצא או שצריך דבר משובח.
תשובה: יצא.

מיס מינרליים למשלוח מנות

שאלה: מה הדין במים מינרליים (מים נקיים) שעולים כסף, האם נחשבים כדבר חשוב.
תשובה: אולי.

אוכל שאוכלו השולח והמקבל אין אוכלו או הפוך, אם יוצא ידי משלוח מנות

שאלה: אם השולח אוכל בהכשר מסוים והמקבל לא אוכל הכשר זה, האם יצא במשלוח מנות. או הפוך אם השולח לא אוכל הכשר מסוים, ויודע שהמקבל כן אוכל הכשר זה האם יצא. וכן בשר ז'בו שפסק החזו"א שאסור, מטעם מנהג של "מסורת" ולספרדים מותר, ואשכנזי שלח אותו לספרדי, האם יצא יד"ח או לא.
תשובה: צ"ע.

פורים ביום ו' ונתן בביהש"מ קופסאות שימורים למשלוח מנות שאלה: כשחל פורים ביום ו' אם נזכר בבין השמשות שלא נתן משלוח מנות, ונותן דבר שבשבת אסור לפתוח, האם יצא בבין השמשות על צד שהוא יום (שהרי על הצד שהוא יום מותר לפתוח).
תשובה: יתכן שלא יצא.

שיעור הכמות של משלוח מנות

שאלה: משלוח מנות, האם שיעורו כזית באוכל, ורביעית במשקה, או פחות, או יותר.
תשובה: צריך מאכל חשוב, ופחות מהשיעור לא חשיב.

איש לרעהו, מה עדיף האם לידידו הטוב או לפחות ידיד למי עדיף לשלוח משלוח מנות לידיד אמיתי שלו להגדיל יותר הידידות, או לאינו ידידו להתחיל ידידות.
תשובה: כרצונך.

משלוח מנות לשונא אם יצא

שאלה: מי ששלח משלוח מנות לשונא שלו, האם קיים מצות משלוח מנות שאין זה "לרעהו".
תשובה: קיים.

משלוח מנות מפרוז (י"ד) לידי מוקף (ט"ו)

שאלה: האם אפשר בב"ב בי"ד (פרוז) לתת משלוח מנות לירושלמי (מוקף), שאצל המקבל אין פורים עכשיו.
תשובה: י"א שלא יצא.

דיני פורים משולש

האם אי בתוך ים נחשב מוקף חומה שאלה: אם יש אי בים, האם תלוי בספק הגמ' של ימה של טבריה האם הוי חומה, ויקראו בט"ו מספק.
תשובה: יתכן שלא הי' אי בימי יב"נ ורק אח"כ העלה הים שרטון.

האם נוהג פורים משולש בספק מוקף חומה וסמוך לו כבב"ב שאלה: האם כשחל פורים ביום ו' מחמירים בב"ב כספק פורים משולש, ונפ"מ "לסעודה ומשלוח מנות", ביום ראשון.
תשובה: כן.

האם שהחיינו ביום ו' פוטר מצוות יום א' שאלה: בפורים משולש, האם בברכת שהחיינו ביום ו', יכוון לפטור "משלוח מנות וסעודה", של יום א'.
תשובה: כן.

מי שכיון בשהחיינו של "ליל פורים" על מצוות היום, אם יצא בדיעבד, שרבינו כתב בפורים משולש לחשוב בשהחיינו ביום ו' על יום א'. (וק"ו מהלילה ליום).
תשובה: יצא.

קרית ספר אם הוי ספק מוקף חומה מחמת בתים עתיקים שאלה: בקרית ספר גילו "בתים עתיקים", האם חיישינן שהיו מוקפים חומה מימות יהושע בן נון.
תשובה: לא חיישי'.

מחצית השקל

שאלה: מתי נותנים מחצית השקל, כשפורים חל במוצאי שבת, ותענית אסתר מוקדם.
תשובה: בתענית אסתר.

דיני מצוות היום

מה הדין כשאומר הבעל קורא שלא מתכוין להוציא את מי שדופק בהמן שאלה: מעשה שהי' בבהכ"נ אחד שהבעל קורא הכריז לפני קריאת המגילה, שמי שידפוק בהמן לא מתכוין להוציאו, ונסתפקו השומעים האם מי שלא דפק יצא, דאולי לא יצאו, כמו שמבוי בשו"ע גבי ש"ץ שלא מתכוין להוציא את כולם דאף אחד לא יוצא.
תשובה: יתכן.

כוונת שהחיינו גם על מתנות לאביונים

שאלה: האם מכוונים בשהחיינו של פורים בבוקר, גם על "מתנות לאביונים", שבמ"ב כתוב רק משלוח מנות.
תשובה: כן.

משלוח מנות ומתנות לאביונים פיקדון מבעו"י אם חל ע"ז שהחיינו שאלה: הנותן משלוח מנות ומתנות לאביונים, בערב פורים פיקדון עד פורים, האם לא מפסיד ברכת שהחיינו.
תשובה: לא.

דרך חוקיך

שו"ת על הש"ס מרבינו

מסכת מגילה

של בית רבי היו מבטלין ת"ת לצורך מקרא מגילה
שאלה: "מכאן שמכו של בית רבי, שמבטלין תלמוד תורה
ובאין לשמוע מקרא מגילה, ק"ו מעבודה" וכו'. צ"ע מה צריך
ק"ו לזה, הרי התורה ניתנה על מנת לעשות, ומבטלין תלמוד
תורה לכל המצוות.
תשובה: אפשר אחר כך.

האם יש חיוב לאכול סעודת פורים כמה משפחות יחד
שאלה: "משפחה ומשפחה למאי אתא" וכו'. צ"ב, דרש"י
במגילה על הפסוק הנ"ל, דמתאספין יחד ואוכלין ושותין יחד.
תשובה: אין חיוב.

שאלה: וכן נסתפקנו, האם עדיף תלמוד תורה דכל ישראל, או
מגילה.
תשובה: מגילה בזמנה.

מדוע לא אמרו את כל הארורים לבד ואח"כ את כל הברוכים
שאלה: תוס' ד"ה דלא, הביא את דברי הירושלמי, [ארוור המן
ברוך מרדכי], ארוורה זרש ברוכה אסתר, ארורים כל הרשעים
ברוכים כל היהודים. צ"ב מדוע עירבבו הארוור והברוך,
לכאורה היה עדיף לומר, ארוור המן ארוורה זרש ארורים כל
הרשעים, ואח"כ ברוך מרדכי ברוכה אסתר ברוכים כל היהודים.
תשובה: זה כנגד זה.

מה שייך לומר על מת ארוור
שאלה: שם: לכאורה מה שייך לומר ארוור על מתים, דהא המן
כבר מת.
תשובה: מקבלים עונשם בגיהנם.

מדוע היתה צריכה אסתר להתקרב לשרביט
שאלה: השרביט של אחשוורוש התארכה בין י"ב אמות
למאתים כל מר כדאית ליה. וצ"ב לפי זה למה כתיב במגילה
"ותקרב אסתר ותגע בראש השרביט", אם נתארך למה לא
נעשה הנס עד הסוף, ולמה הוצרכה להתקרב.
תשובה: כדי שתטרח קצת לשם מצוה.

בענין תלמוד תורה גדול מהצלת נפשות
שאלה: "גדול תלמוד תורה יותר מהצלת נפשות" וכו'. וצ"ב,
אמאי לא הביאו ראיה מלעיל, שהיה רצוי רק לרוב אחיו - ולא
לכל אחיו, מלמד שפרשו ממנו מקצת סנהדרין, ופרש"י לפי
שבטל מדברי תורה ונכנס לשררה.
תשובה: שם יתכן שקינאו.

(אריה שאג)

דרך פיקודיך

פנינים על פרשת שבוע

פרשת תצוה

טעם ששפרכת שיירים נזכר אצל חטאת

וְנִתְּתָהּ עַל קַרְנֵת הַמִּזְבֵּחַ בְּאֶצְבָּעֶךָ וְאֵת כָּל
הַדָּבָר תִּשְׂפֹךְ אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ (כ"ט י"ב)
המקום היחיד שנזכר בפירוש הדין של שפרכת שיירים, הוא
רק כאן בחטאת, ובגמרא (עי' זבחים נ"א א') למדו לשאר
הזבחים.

ונראה טעמא דקרא בזה.

כי בחטאת נותן באצבעו ועל כרחך נשאר שיירים ולכן אמרה
תורה שאת השיירים ישפוך ליסוד, אבל בשאר קדשים הרי
זורק בכלי, וא"כ יכול לזרוק כל הדם ואינו צריך להשאיר
שיירים (ועיין בתוס' זבחים נ"ג ב' ד"ה העולה בשם הר"מ
מפונטיזא) ורק אם נשאר, ילפינן דיש מצות שפרכת שיירים.
(ואפילו לפי דברי התוס' שם, דמצוה להשאיר קצת לשיירים,
עכ"פ אינו מעכב, ואם לא נשאר, גם כן יצא אבל בחטאת
שנותן באצבעו, נשאר תמיד).

מידת החושן אורך ורוחב זרת, א"כ למה צריך לומר רבוע
שאלה: "רבוע יהיה כפול זרת ארכו וזרת רחבו" (כ"ח ט"ז).
צ"ב, דהא אם יעשו זרת אורכו וזרת רוחבו פשיטא שיהיה
רבוע, ולכאורה מקרא שאין צריך הוא מה שאמר "רבוע".
תשובה: שלא באלכסון.

ובפעם אחרת ענה: לקיים שתי מצוות.

מדוע נכפלו התיבות "פִּעְמָן זהב ורמון"
שאלה: "פִּעְמָן זהב ורמון פִּעְמָן זהב ורמון" (כ"ח ל"ד). צ"ב
מדוע נכפל. (מַבְנֵי יהודה נ"י).
תשובה: בכל צד.

שאלה: שאלתי את הרב על הפסוק בפרשת תצוה "פעמון זהב
ורמון פעמון זהב ורמון על שולי המעיל סביב" (כ"ח ל"ד)
מדוע נכפל, וענה הרב 'בכל צד'. וצ"ב דהא כבר כתוב 'סביב',
והיינו בכל צד.
תשובה: אפילו למעלה ולמטה.

מזבח הזהב היה עשוי כולו מעצי שיטים בלי חלל
שאלה: בענין מזבח הזהב (פרק ל'). מה היה בתוך מזבח
הזהב, וא"ת שהיה חלול, מדוע לא כתיב ביה נכוב כמו שנאמר
אצל מזבח הנחושת "נכוב לוחות עשה אותו".
תשובה: ה' מעצי שיטים בלי חלל. (אריה שאג)

אשרי העם שרבינו מנהיגו

מהנעשה והנשמע בקודש פנימה

ע"פ הוראת רבן של ישראל שליט"א, עיריית בני ברק, מחלקת "קהילות וצעירים", מוסיפה מידי שבוע בגליון "טועמיה" המיוחד לילדי
קהילות הקודש, 2 הלכות לילדים ב'הלכות שביעית', הנלמדות בשיעורים מיוחדים במאות קהילות הקודש בבני ברק.
במהלך החורף, התקיימו מבחנים מיוחדים על הלכות אלו, לרבות הילדים במערכת "בני היכלא", 301 הילדים המצטיינים שעלו בגורל, וכו
להיכנס במוצ"ש לבחינה מיוחדת על הלכות ספיחין אצל רבינו שליט"א. רבינו שאל שאלות את הילדים והתפעל מידיעתם בהלכות אלו.
לאחר מכן בירך את הילדים והעניק באופן אישי לכל ילד את ספרו 'ארחות יושר', כהוקרה על עמלו בהלכות שביעית, וצירף את ברכתו.
לאחר מכן הורה לראש העיר ולאחראי מחלקת קהילות וצעירים הרב יצחק פריימן להוסיף תכניות לרבות ילדי קהילות, לערוך מבחנים
לילדים על כל הלכות שביעית, ואמר שיבואו להיבחן אצלו. לקיים רצונו, הורה רה"ע הרב רובינשטיין לצוות מחלקת "קהילות וצעירים"
בעירייה, לשקוד על תכנית ייחודית לרבות ילדי בני ברק, ללימוד הלכות שביעית ע"פ פסקי רבינו בספרו "דרך אמונה".

לתרומות והנצחות

ניתן לפנות לפלאפון — 052-760-6474.

יו"ל ע"י קו דרך אמונה: 0799-211-666

לקבלת הגיליון במייל: a0799211666@gmail.com

הגיליון יו"ל בסיוע עמותת 'נעשה אדם' ע.ר. 580652063